

МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ МЕНЕДЖМЕНТУ
 Кафедра публічного управління та адміністрування і міжнародної економіки

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
 Перший проректор

Дмитро БАБЕНКО
 « 3 » 07 2023р.
 Гарант освітньої програми

Ірина БАНЄВА
 « 16 » 06 2023 р.

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ТУРИСТИЧНО-РЕКРЕАЦІЙНИЙ ПОТЕНЦІАЛ»

Галузь знань	24 Сфера обслуговування
Спеціальність	241 Готельно-ресторанна справа
Освітньо-професійна програма	Освітньо-професійна програма підготовки здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 241 "Готельно-ресторанна справа" галузі знань 24 "Сфера обслуговування"
Освітній ступінь	Бакалавр
Семестр	4
Форма здобуття освіти	<u>денна</u>
Викладачі	Ключник А.В. д-р, екон., наук, професор Галунець Н.І., e-mail : galunetsni@mnau.edu.ua

Розглянуто на засіданні кафедри публічного управління та адміністрування і міжнародної економіки

Протокол № 11 від 13.06. 2023 року.

Завідувач кафедри

Схвалено науково-методичною комісією факультету менеджменту

Протокол № 11 від «14» 06. 2023 року.

Голова науково-методичної комісії

Схвалено на засіданні вченої ради факультету менеджменту.

Протокол № 11 від «15» 06. 2023 року.

Голова вченої ради

Альона КЛЮЧНИК

Ганна ТАБАЦКОВА

Олена ШЕБАНИНА

Миколаїв
 2023

1. Призначення навчальної дисципліни	<p>Україна враховуючи всі чинники, серед багатьох європейських держав має досить вигідне географічне положення. Туристично-рекреаційна діяльність вважається однією з найприбутковіших у світі. Важливість виявлення компонентів рекреаційного потенціалу території та їх взаємозв'язків, а також ступеню впливу ефективності туристичної діяльності обумовлена тим, що на основі представленої інформації можна подальша розробка комплексних програм розвитку туризму на відповідній території, найбільш оптимальне використання всіх компонентів туристично-рекреаційного потенціалу. Водночас, туризм та рекреаційна діяльність відіграють важливу роль в економіках країн та регіонів, забезпечуючи раціональне використання та збереження природних, екологічних, культурних, історичних та інформаційно-пізнавальних ресурсів території.</p>
2. Мета навчальної дисципліни	<p>формування у здобувачів вищої освіти компетентностей щодо геопросторових аспектів організації, розвитку, оцінки та аналізу туристсько-рекреаційного потенціалу, щодо виявлення основних проблем та перспектив функціонування туристично-рекреаційної галузі України у відповідності до світових стандартів.</p>
3. Компетентності	<p><i>ІК</i> Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми діяльності суб'єктів готельного і ресторанного бізнесу, що передбачає застосування теорій та методів системи наук, які формують концепції гостинності і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.</p> <p><i>Загальні компетентності:</i></p> <p>ЗК 01. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, вести здоровий спосіб життя.</p> <p>ЗК 02. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо, реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p>

	<p>ЗК 03. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>ЗК 05. Здатність працювати в команді.</p> <p>ЗК 07. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.</p> <p>ЗК 08. Навики здійснення безпечної діяльності.</p> <p><i>Спеціальні (фахові) компетентності:</i></p> <p>СК 02. Здатність організувати сервісно-виробничий процес з урахуванням вимог і потреб споживачів та забезпечувати його ефективність</p> <p>СК 04. Здатність формувати та реалізовувати ефективні зовнішні та внутрішні комунікації на підприємствах сфери гостинності, навички взаємодії.</p> <p>СК 08. Здатність розробляти, просувати, реалізовувати та організувати споживання готельних та ресторанних послуг для різних сегментів споживачів</p>			
4. Програмні результати навчання	<p>РН 02. Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці базові поняття з теорії готельної та ресторанної справи, організації обслуговування споживачів та діяльності суб'єктів ринку готельних та ресторанних послуг, а також суміжних наук.</p> <p>РН 07. Організувати процес обслуговування споживачів готельних та ресторанних послуг на основі використання сучасних інформаційних, комунікаційних і сервісних технологій та дотримання стандартів якості і норм безпеки.</p>			
5. Опис навчальної дисципліни	Всього годин/кредитів за навчальним планом, з них:		120/4,0	
	лекції		40/1,33	
	практичні заняття		40 /1,33	
	самостійна робота		40 /1,34	
Календарний план*				
№ з/п	Найменування тем	Розподіл навчального часу, годин		
		лк	пз	сам. робота
Модуль 1. 1.1. Теоретико-методологічні основи вивчення туристично-рекреаційного потенціалу				
1	Тема 1. Туристично-рекреаційний потенціал: поняття та методика оцінки	4	4	4
2	Тема 2. Рекреаційно-туристичні ресурси: поняття, класифікація	2	4	6
3	Тема 3. Природні туристичні ресурси - основа туристичного потенціалу території	4	4	4

4	Тема 4. Історико-культурні компоненти туристично-рекреаційного потенціалу	4	4	4
5	Тема 5. Соціально-економічні ресурси як передумова використання туристичного потенціалу території	4	4	4
Модуль 2. Туристично-рекреаційні потенціали регіонів світу				
6	Тема 6. Туристичне районування світу.	2	2	3
7	Тема 7. Туристсько-рекреаційний потенціал країн Європи	4	4	3
8	Тема 8. Туристсько-рекреаційний потенціал Азійсько-Тихоокеанського регіону	4	4	3
9	Тема 9. Туристсько-рекреаційний потенціал Американського туристичного регіону	4	4	3
10	Тема 10. Туристсько-рекреаційний потенціал Африканського туристичного регіону	4	4	3
11	Тема 11. Туристсько-рекреаційний потенціал Близькосхідного туристичного регіону	4	4	3
Всього		40	40	40

*Примітка. Проведення видів занять здійснюється відповідно до графіку освітнього процесу

6. Порядок та критерії оцінювання	<p>Оцінювання здобувачів вищої освіти здійснюється відповідно до Положення про організацію освітнього процесу у Миколаївському національному аграрному університеті, Положення про порядок оцінювання здобувачів вищої освіти у Миколаївському національному аграрному університеті.</p> <p>Оцінювання поточної навчальної діяльності. Оцінювання знань здобувачів вищої освіти під час практичних занять та виконання індивідуальних завдань з дисципліни проводиться за такими критеріями: систематичність роботи на лекційних та практичних заняттях, рівень знань, продемонстрований у відповідях і виступах, активність при обговоренні питань, результати виконання і захисту практичних робіт та інше.</p> <p>Форми оцінювання поточної навчальної діяльності є стандартизованими: тестування, виконання практичних завдань, творчих завдань, відповіді на дискусійні питання і включають підсумкове тестування</p> <p>Оцінювання індивідуальних завдань здобувачів вищої освіти. Бали за індивідуальні завдання нараховуються здобувачеві лише при успішному їх виконанні та захисті. Кількість балів, яка нараховується за різні види індивідуальних завдань залежить від їх об'єму та значимості. Вони додаються до суми балів, набраних здобувачем вищої освіти за поточну навчальну діяльність.</p>
--	---

Підсумковий контроль знань здобувачів вищої освіти з дисципліни здійснюється шляхом складання заліку. До заліку допускається здобувачі вищої освіти, які виконав всі вище завдання, відпрацювали пропущенні заняття та набрали необхідну кількість балів.

Поточний і підсумковий контроль знань здобувачів вищої освіти (залік)

№ Змістового модулю	Форма контролю	Кількість заходів	оцінка		сума	
			min	max	min	max
1	- тестування	1	3	5	3	5
	- відповіді на дискусійні питання	4	1,5	2	6	8
	- виконання практичного завдання	3	2	4	6	12
	- творче завдання	1	3	5	3	5
2	- тестування	1	3	6	3	6
	- відповіді на дискусійні питання	3	3	4	9	12
	- виконання практичного завдання	2	1,5	2	3	4
	- творче завдання	3	1	3	3	9
3	- тестування	1	3	6	3	6
	- відповіді на дискусійні питання	2	1,5	2	3	4
	- виконання практичного завдання	3	2	2	6	6
	- творче завдання	2	1	3	2	6
4	- підсумкове тестування	1			10	17
Разом з дисципліни		x	x	x	60	100

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти, та шкала оцінювання - залік

Сума балів за всі види освітньої діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90 - 100	A	зараховано
82 - 89	B	
75 - 81	C	
64 - 74	D	
60 - 63	E	
35 - 59	FX	не зараховано з можливістю повторного складання
0 - 34	F	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

7. Політика курсу

Визначається системою вимог, які викладач пред'являє до здобувача вищої освіти при вивченні дисципліни та ґрунтується на засадах академічної доброчесності.

У процесі вивчення дисципліни використовуються такі засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання: поточне опитування; залікове модульне тестування та опитування; презентації результатів виконаних завдань та досліджень; оцінювання результатів; студентські презентації та виступи на наукових заходах; бесіди та

обговорення проблемних питань, методи дискусійного характеру (диспути, дискусії), робота в проблемних групах, індивідуальні консультації, іспит.

Дотримання академічної доброчесності регламентується Кодексом академічної доброчесності у Миколаївському національному аграрному університеті СО 5.260.01-00.2018 затвердженого вченою радою МНАУ, протокол № 3 від 27.11.2018 р., та передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання;
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використання методики досліджень і джерела інформації.

Порушенням академічної доброчесності здобувачами вищої освіти є:

- **академічний плагіат** - оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства;

- **фальсифікація** - свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу чи наукових досліджень;

- **списування** - виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання;

- **обман** - надання завідомо неправдивої інформації щодо власної освітньої (наукової, творчої) діяльності чи організації освітнього процесу; формами обману є, зокрема, академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація та списування;

- **хабарництво** - надання (отримання) учасником освітнього процесу чи пропозиція щодо надання (отримання) коштів, майна, послуг, пільг чи будь-яких інших благ матеріального або нематеріального характеру з метою отримання неправомірної переваги в освітньому процесі.

За порушення правил академічної доброчесності ЗВО можуть бути притягнуті до таких форм відповідальності:

- повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит, залік);

- повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми.

Організація навчального процесу здійснюється на основі відповідно до вимог Болонського процесу із застосуванням модульно-рейтингової системи оцінювання успішності студентів. Зараховуються бали, набрані при поточному контролі та індивідуальній роботі студентів. При цьому враховується присутність та активність студента на практичних заняттях.

Політика запізнення: ЗВО повинен з'являтися на заняття без запізнь, не допускаються регулярні запізнення на заняття (без поважних причин).

1. Закон України "Про туризм" від 18.11.2003 р. // ВВР.- 2004.
2. Закон України "Про природно-заповідний фонд"// Відомості Верховної Ради. - 1992. - № 34.
3. Мальська М., Паньків Н. Туристично-ресурсний потенціал території : підручник. Київ : Видавець ФОП Піча Ю. В., 2022. – 534 с
4. Монастирський В.Р. Природні ресурси і рекреаційні комплекси світу : навч. Посібник. ННВК "АТБ"- Львів, 2022. – 200 с.
5. Голиков А.П. Вступ до економічної і соціальної географії: Підручник А.П. Голиков, Я.Б. Олійник, А.В. Степаненко. Київ: Либідь, 2015. 320 с
6. Фоменко Н.В. Рекреаційні ресурси та курортологія. Н.В. Фоменко. К.: ЦНЛ, 2016. 311 с.
7. Оцінка туристично-рекреаційного потенціалу регіону : Монографія. За заг. ред. проф. В.Г. Герасименка. Одеса: ОНЕУ, 2016. 262 с.
8. Радченко Е.Є. Теоретичні основи формування та розвитку туристичного потенціалу регіону. Ефективна економіка. 2018. № 12. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2018_12_89
9. Туристські ресурси України: конспект лекцій / укладач О.В.Поступна. Х.: НУЦЗУ. 2020. 209 с.
10. Ярьоменко С.Г. Туристичні ресурси України: навчальний посібник. К.: ОЛДІ-ПЛЮС. 2021. 472 с
11. Писаревський І. М., Мелешко К. К. Туристично-рекреаційний потенціал як елемент конкурентоспроможності територій. *Бізнес Інформ*. 2019. №12. С. 148–154.
12. Муска К. К. Теоретичні підходи до розуміння сутності дефініцій «рекреаційні ресурси» та «рекреаційний потенціал». Глобальні та національні проблеми економіки. 2018. Вип. 21. С. 521-526.
13. Божук Т. І. Рекреаційно-туристичні дестинації: теорія, методологія, практика. Дисертація д-ра геогр. наук: 11.00.11, Львів. нац. ун-т ім. Івана Франка. Львів, 2014. 528 с.
14. Милашко О.Г. Статистика туризму: Навчальний посібник. – Одеса: ОДЕУ, ротапінт, 2010. – 168 с
15. Бейдик О.О. Криницька Л.Л. Світові рекреаційно-туристські ресурси. Український географічний журнал. 2017. № 2. с. 49 – 55.
16. Божидарнік Т.В. Міжнародний туризм: навч.посб. К. : Центр учбової літератури, 2012. 307с.
17. Смаль І.В. Туристичні ресурси світу. Ніжин.Видавництво Ніжинського державного університету ім..М.Гоголя, 2010. 336с.
18. Немець Л.М., Кулешова Г.О., Соколенко А.В. Туристсько-рекреаційні ресурси світу. Навчально-методичний посібник. Харків: ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2015. 102 с.
19. Полчанінова І. Л. Покоłodна М. М. Рекреаційні комплекси світу : навч. Посібник. Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О.М. Бекетова. –Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2018. –107с
20. World Tourism Organization UNWTO – [Електронний

ресурс] // URL: <http://www2.unwto.org/ru>

21. Верховна рада України. Офіційний веб портал [Електронний ресурс]. URL: <https://www.rada.gov.ua/>.

22. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського Офіційний сайт. [Електронний ресурс] URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>.

23. Послуги туристичні. Класифікація готелів [Електронний ресурс] : ДСТУ 4269-2003. – Режим доступу: <http://www.normativ.com.ua>

26. Державної Служби Статистики України Офіційний веб портал [Електронний ресурс] : URL: www.ukrstat.gov.ua

25. Все про туризм – туристична бібліотека Офіційний веб портал [Електронний ресурс] : URL: "<http://infotour.in.ua/index.htm>

9. Інтеграція здобувачів вищої освіти з особливими освітніми потребами

Набуття програмних результатів в умовах інклюзивної освіти здійснюється відповідно до Положення про організацію інклюзивного навчання осіб з особливими освітніми потребами у Миколаївському національному аграрному університеті СО 5.279.01-00.2020 із застосуванням особистісно орієнтованих методів навчання та з урахуванням індивідуальних особливостей навчально-пізнавальної діяльності усіх здобувачів вищої освіти, рекомендацій індивідуальної програми реабілітації особи з інвалідністю (за наявності) та/або висновку про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку здобувачів вищої освіти (за наявності), що надається інклюзивно-ресурсним центром.

В університеті вхід облаштовано пандусом. Є кнопка виклику чергового. Є відповідальні особи, які організують освітній процес (декан, заступники декана, куратор). Для навчання, професійної підготовки або перепідготовки осіб з особливими освітніми потребами застосовуються види та форми здобуття освіти, що враховують їхні потреби та індивідуальні можливості.

Можливість дистанційного (або очно-дистанційного) навчання з використанням наступних засобів:

система дистанційного навчання Moodle (<https://moodle.mnau.edu.ua/login/index.php>), лекційний матеріал, практичні завдання, напрями наукової та індивідуальної роботи, завдання для самостійної роботи;

– платформи онлайн-занять Zoom: для проведення індивідуальних практичних занять, консультацій тощо;

– інституційний репозиторій МНАУ – для використання інформаційних матеріалів (<https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/>);

– аудіо- та відеоповідомлень з лекційним матеріалом, пояснень особливостей завдань та напрямів їх виконання тощо;

– спілкування через електронну пошту та телефонний зв'язок;

– залучення до освітньо-наукових заходів в онлайн-режимі; можливість залучення до освітнього процесу куратора академічної групи та людини, яка знаходиться поряд із здобувачем вищої освіти з особливими освітніми потребами (батьки, сестра, брат та інших).

10. Доступ до матеріалів навчання

Необхідне навчально-методичне забезпечення курсу розміщене в друкованому та електронному вигляді в бібліотеці МНАУ у вільному доступі.

<https://moodle.mnau.edu.ua/course/view.php?id=2717>

При викладанні курсу використовуються такі програмні продукти: MS

Office; Power Point.

Силабус навчальної дисципліни розробили:
д-р.екон.наук, професор

Альона Ключник

старший викладач кафедри публічного управління
та адміністрування і міжнародної економіки

Наталія ГАЛУНЕЦЬ